

Obsah

1. PREDMET, POJEM A PRAMENE MEDICÍNSKEHO PRÁVA.....	11
2. MEDZINÁRODNÝ A EURÓPSKY PRÁVNY RÁMEC PRÁVA NA OCHRANU ZDRAVIA	18
§ 1 Právo na ochranu zdravia	18
§ 2 Právo na nedotknuteľnosť osoby a zachovanie ľudskej dôstojnosti	19
I. Kompetencie Európskej únie v oblasti ochrany zdravia.....	22
II. Výber aktuálnych rozhodnutí Súdneho dvora ES	25
3. ÚSTAVNOPRÁVNY RÁMEC PRÁVA NA OCHRANU ZDRAVIA.....	26
§ 1 Právo na ochranu zdravia podľa Ústavy Slovenskej republiky	26
I. Predmet práva na ochranu zdravia	28
II. Subjekt práva na ochranu zdravia.....	28
III. Obsah práva na ochranu zdravia.....	29
A. Právo na zdravotnú starostlivosť <i>lege artis</i>	29
1. Podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti.....	31
B. Právo odmietnuť zdravotnú starostlivosť	32
C. Právo na výber poskytovateľa zdravotnej starostlivosti	32
D. Právo na informovaný súhlas.....	33
E. Právo na ochranu dôstojnosti a mlčanlivosti	33
F. Právo na zmiernenie utrpenia a ďalšie práva	34
G. Výhrada vo svedomí pri špecifických medicínskych úkonoch	34
1. Dokumenty týkajúce sa výhrady vo svedomí	34
2. Právna úprava.....	35
4. SUBJEKTY	38
§ 1 Zdravotnícky pracovník.....	38
I. Členenie zdravotníckych pracovníkov	38
II. Spôsobilosť na výkon zdravotníckeho povolania	41
A. Spôsobilosť na právne úkony v celom rozsahu	42
B. Zdravotná spôsobilosť	43
C. Odborná spôsobilosť.....	44
1. Lekár	44
2. Zubný lekár	44
3. Farmaceut.....	45
6. Sestra	45
7. Pôrodná asistentka	46
8. Laborant	46

9. Asistent.....	47
10. Technik.....	47
11. Iný zdravotnícky pracovník	48
D. Bezúhonnosť.....	48
III. Výkon zdravotníckeho povolania	49
IV. Vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov	50
A. Špecializačné štúdium	51
B. Certifikačná príprava	54
C. Príprava na výkon práce v zdravotníctve	55
D. Sústavné vzdelávanie.....	55
E. Uznávanie kvalifikácie	58
1. Uznávanie kvalifikácie na výkon odborných pracovných činností	58
2. Uznávanie kvalifikácie na výkon špecializovaných pracovných činností	58
2a. Získanie špecializácie v inom členskom štáte	59
2b. Získanie špecializácie v štáte, ktorý nie je členským štátom	60
3. Uznávanie kvalifikácie na výkon certifikovaných pracovných činností	60
§ 2 Prijímatelia zdravotnej starostlivosti (pacienti)	61
I. Vzťah pacienta a poskytovateľa zdravotnej starostlivosti	61
II. Charta práv pacientov.....	63
§ 3 Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti.....	66
I. Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje zdravotnú starostlivosť na základe povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia	67
II. Fyzická osoba, ktorá poskytuje zdravotnú starostlivosť na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe	74
III. Fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba, ktorá poskytuje zdravotnú starostlivosť na základe povolenia na prevádzkovanie prírodných liečebných kúpeľov alebo povolenia na prevádzkovanie kúpeľnej liečebne	75
IV. Sieť poskytovateľov	75
V. Záchranná zdravotná služba	76
VI. Povinnosti poskytovateľa	83
§ 4 Zdravotné poisťovne	87
I. Povolenie na vykonávanie verejného zdravotného poistenia	88
II. Činnosť zdravotnej poisťovne	91
III. Vzťah zdravotnej poisťovne a poistenca (občana, pacienta)	91
IV. Vzťah zdravotnej poisťovne a poskytovateľa zdravotnej starostlivosti	93
V. Kontrolná činnosť zdravotných poisťovní.....	95
§ 5 Stavovské organizácie.....	96
I. Zdravotnícky pracovník a jeho vzťah k stavovským organizáciám.....	96
A. Odôvodnenosť zriadenia komôr v SR.....	98
B. Členstvo v komore	99
C. Úlohy profesijných samosprávnych organizácií a prenos verejných funkcií na orgány profesijnej samosprávy	102

5. ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ	104
§ 1 Systémy financovania zdravotnej starostlivosti v Európe	105
I. Národná zdravotná služba	106
II. Verejné zdravotné poistenie	106
III. Zmiešaný model	107
IV. Financovanie zdravotnej starostlivosti na Slovensku	107
§ 2 Základné pojmy	107
I. Prevencia	108
II. Dispenzarizácia	109
III. Diagnostika	110
IV. Liečba.....	110
V. Liečebný režim.....	111
VI. Biomedicínsky výskum	112
VII. Ošetrovateľská starostlivosť a pôrodná asistancia	112
VIII. Katalóg a zoznam zdravotných výkonov	112
IX. Formy poskytovania zdravotnej starostlivosti	113
A. Ambulantná starostlivosť	114
B. Ústavná starostlivosť	114
C. Lekárska starostlivosť	116
§ 3 Práva a povinnosti osôb pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.....	117
I. Rozhodovanie pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti	119
§ 4 Služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.....	119
I. Doprava.....	120
II. Sprievodca osoby v ústavnej starostlivosti	120
III. Lekársky posudok	121
§ 5 Rozsah zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia.....	121
I. Európske modely úhrady zdravotnej starostlivosti	121
§ 6 Kategorizácia chorôb.....	122
I. Kritériá kategorizácie choroby	123
II. Zoznam chorôb.....	123
§ 7 Lieky	123
§ 8 Úhrada za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.....	124
6. OSOBITNÁ ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ	127
§ 1 Biomedicínsky výskum	127
I. Etická prijateľnosť biomedicínskeho výskumu	127
II. Druhy biomedicínskeho výskumu	129
A. Bezpečnosť a ochrana zdravia účastníkov výskumu	129
B. Nakladanie s novými vedeckými informáciami.....	131
III. Zdravotnícky výskum Európskej únie	132
§ 2 Transplantácie	133
I. História transplantácií	133
II. Všeobecné podmienky	135
III. Darcovstvo	137

A. Transplantácia od živého darcu	139
B. Transplantácia od mŕtveho darcu.....	139
IV. Povinnosti poskytovateľa	140
V. Postup pri úmrtí	141
A. Oznámenie úmrtia	141
B. Prehliadka mŕtveho tela	141
C. Určovanie smrti	142
VI. Prenos orgánov, tkanív a buniek príjemcovi	142
A. Povinnosti poskytovateľa	143
B. Právo Európskej únie a biologický materiál	143
1. Ľudská krv.....	144
2. Ľudské bunky a tkanivá.....	144
3. Orgány určené na transplantáciu	144
§ 3 Eutanázia.....	145
I. Historický kontext	145
§ 4 Umelé prerušenie tehotenstva	151
I. Historicko-právny vývoj.....	151
II. Argumentačná základňa	152
A. Ďalšie argumenty spoločenských skupín	157
III. Ústavné limity	159
IV. Súčasná zákonná úprava v SR.....	162
§ 5 Asistovaná reprodukcia.....	163
I. Všeobecný úvod a druhy asistovanej reprodukcie.....	163
II. Slovenská právna úprava	167
§ 6 Sterilizácia	169
I. Všeobecný úvod a povaha sterilizácie	169
II. Právna úprava	169
III. Antikoncepcia	170
§ 7 Zmena pohlavia, transsexualita	171
I. Pohlavní identita.....	171
II. Diagnostika transsexuality	172
III. Základní etapy procesu přeměny pohlaví	176
IV. Transsexualita a rodičovství	178
V. Právní aspekty přeměny pohlaví	179
A. Rovnost transsexuálů v pracovním právu	181
§ 8 Problematika špecifických lekárskych zákrokov	183
7. ZDRAVOTNÉ POISTENIE	192
I. Verejné a individuálne zdravotné poistenie.....	192
II. Osobný rozsah povinného verejného zdravotného poistenia	194
A. Prihláška na verejné zdravotné poistenie	195
1. Zamestnanec, zamestnávateľ	198
2. Samostatne zárobkovo činná osoba	200
3. Štát	201
III. Výška poistného	204
A. Percentuálna sadzba.....	204

B. Vymeriavací základ	205
C. Rozhodujúce obdobie	208
D. Preddavok na poistné	209
E. Ročné zúčtovanie	210
8. POSTAVENIE LEKÁRA V SYSTÉME ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI.....	212
§ 1 Úvod do medicínskej etiky	212
I. K pojmu medicínskej etiky	212
II. Princípy medicínskej etiky	216
III. Etický rozmer vzťahu lekár – pacient.....	219
IV. Kodifikácia etických noriem v zdravotníckom povolání	220
V. Etický kódex zdravotníckeho pracovníka.....	223
VI. Kodifikácia práv pacientov	223
§ 2 Vzťah medzi lekárom a pacientom	224
I. Práva a povinnosti lekára a pacienta	224
A. Voľba lekára	224
B. Informovaný pohľad	229
C. Súkromie	232
D. Mlčanlivosť	233
E. Prístup k zdravotnej dokumentácii	236
F. Sťažnosti.....	239
II. Špecifické povinnosti vo vzťahu k pacientom v osobitných prípadoch.....	241
A. Psychicky nespôsobilý pacient	241
B. Zomierajúci pacient	242
§ 3 Pracovnoprávne postavenie zdravotníckeho zamestnanca.....	244
I. Pracovná disciplína	244
A. Povinnosti zamestnanca podľa Zákonníka práce	245
B. Pracovná disciplína podľa zákona o výkone práce vo verejnom záujme	251
C. Ďalšie povinnosti zamestnancov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci upravuje osobitný zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.....	254
D. Disciplinárna zodpovednosť zamestnancov.....	256
II. Vzdelávanie zamestnancov	258
III. Pracovný čas a čas odpočinku	264
9. OBČIANSKOPRÁVNA ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU V MEDICÍNE.....	290
§ 1 Pojem a funkcie občianskoprávnej zodpovednosti.....	293
§ 2 Predpoklady vzniku občianskoprávnej zodpovednosti.....	295
§ 3 Subjekty občianskoprávnej zodpovednosti za škodu v medicíne.....	306
§ 4 Spoločná zodpovednosť viacerých subjektov a (spolu)zavinenie poškodeného.....	307
§ 5 Skutkové podstaty občianskoprávnej zodpovednosti za škodu v medicíne.....	309
§ 6 Spôsob a rozsah náhrady škody, spôsob a rozsah „náhrady“ (zmiernenia) nemajetkovej ujmy	318
§ 7 Premlčanie práv zo zodpovednosti za škodu	326

10. TRESTNOPRÁVNA ZODPOVEDNOSŤ	328
§ 1 Všeobecná charakteristika trestnoprávnej zodpovednosti a jej zásady	328
§ 2 Charakteristika výkonu lekárskej činnosti z hľadiska trestného práva	332
§ 3 Podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti vyžadované trestným právom.....	334
I. Výkon liečebných úkonov len s informovaným súhlasom pacienta	334
II. Výkon liečebných úkonov <i>lege artis</i>	338
§ 4 Špecifické prípady trestnoprávnej zodpovednosti	340
I. Trestnoprávna zodpovednosť za chybu pri liečebnom úkone	340
II. Trestnoprávna zodpovednosť za nedovolené prerušenie tehotenstva	341
III. Zodpovednosť lekára za výkon eutanázie	341
IV. Zodpovednosť lekára za odoberanie orgánov a výkon sterilizácie	342
V. Zodpovednosť lekára za experiment na človeku a klonovanie	344
VI. Zodpovednosť za účinky liečiv, zdravotníckych pomôcok a potrieb	346
VII. Trestnoprávna zodpovednosť za výkon úkonu zdravotnej starostlivosti osobou bez odbornej spôsobilosti.....	347
11. DISCIPLINÁRNA PRÁVOMOC STAVOVSKÝCH ORGANIZÁCIÍ	348
§ 1 Základné povinnosti, ktoré podliehajú disciplinárnej právomoci	350
I. Povinnosť vykonávať zdravotnícke povolanie odborne a v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi	350
II. Povinnosť vykonávať zdravotnícke povolanie v súlade s etickým kódexom	351
12. PRACOVNOPRÁVNA ZODPOVEDNOSŤ	353
§ 1 Predpoklady zodpovednosti v pracovnom práve	353
§ 2 Druhy pracovnoprávnej zodpovednosti zamestnanca	356
I. Všeobecná zodpovednosť zamestnanca za škodu.....	356
II. Zodpovednosť za stratu zverených predmetov	357
III. Zodpovednosť za schodok na zverených hodnotách	357
§ 3 Náhrada škody	358
13. VÝBER Z RAKÚSKEJ JUDIKATÚRY	360
14. PRÍLOHY	389
Príloha č. 1: Dohovor o ochrane ľudských práv a dôstojnosti človeka v súvislosti s aplikáciou biológie a medicíny	389
Príloha č. 2: Etický kódex zdravotníckeho pracovníka	401
Príloha č. 3: Európska charta práv pacientov	404
Príloha č. 4: Charta práv pacientov v Slovenskej republike	415
Príloha č. 5: Prehľad jednotlivých skutkových podstát trestných činov pripadajúcich do úvahy v súvislosti s poskytovaním medicínskych úkonov	420